

særlige bestemmelser om børn, berusede samt syge og hjælpeløse i lovforslagets §§ 10-13.

Efter bestemmelsen har politiet "til opgave" at afværge fare. Dette indebærer, at politiet har mulighed for at foretage en konkret afvejning af, om navnlig ordenshensyn er så tungtvejende, at der bør gribes ind over for en konkret forstyrrelse. Politiets overordnede forpligtelse til at opretholde sikkerhed, fred og orden, vil f.eks. kunne betyde, at politiet i situationer, hvor der er tale om mindre lovovertrædelser, vil skulle foretage en helt konkret afvejning mellem hensynet til forfølgning af disse lovovertrædelser og ønsket om at sikre et større gode, nemlig en hindring af, at uroen spredes eller eskaleres.

Omvendt skal politiet som udgangspunkt altid gribe ind i situationer, hvor der foreligger fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed. Hensynet til sikkerheden er så tungtvejende, at politiet i sådanne situationer kun helt undtagelsesvist kan undlade at gribe ind. Det vil i praksis formentlig kun være aktuelt i situationer, hvor politiet på stedet er talmæssigt underlegne, og det af hensyn til de tilstedeværende politifolks egen sikkerhed vil være uforsvarligt ikke at lade politiets indgreb afvente forstærkninger.

Efter bestemmelsen har politiet bl.a. til opgave at afværge fare for forstyrrelser af "den offentlige orden".

Forstyrrelse af den offentlige orden omfatter f.eks. gadeuorden, værtshusuorden, uanstændig adfærd, støjende adfærd og krænkelse af fællesgoder som monumenter og lign. Forstyrrelse af den offentlige orden vil endvidere kunne være f.eks. slagsmål, blåafbrænding, uroligheder i tilknytning til fodboldkampe, fysiske blokader, husbesættelser, høj musik på offentligt sted eller fra en ejendom, skrigen og råben, tuden med sirener mv. Også hensynet til myndighedsudøvelse kan være omfattet. Politiet vil således af hensyn til en uhindret udførelse af sine opgaver efter omstændighederne kunne påbyde tilskuere at holde en vis afstand til politiforretninger, ulykkessteder og lign.

Den nærmere fastlæggelse af udtrykket den offentlige orden afhænger i øvrigt af, hvad der må anses for en almindeligt accepteret adfærd i samfundet, og begrebet kan ændre sig med tiden og samfundsudviklingen.

Bestemmelsen omfatter alene forstyrrelser af den "offentlige" orden. Forstyrrelser, der er foregår inden for hjemmets fire vægge, falder derimod uden for bestemmelsen. Politiet vil således ikke efter bestemmelsen kunne gribe ind over for høj musik, skændrier og verbale forulempelser mv., som ikke samtidig forstyrrer omkringboende eller andre. Heller ikke et privat

skænderi på offentlig vej vil være omfattet, medmindre det er til gene for omkringboende eller andre.

Bestemmelsen omfatter endvidere fare for "enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed". Dette omfatter fare for borgernes liv, helbred eller ejendom i forbindelse med ulykker, sygdom mv. Det er uden betydning, om faren er opstået som følge af andre personers adfærd eller skyldes naturskabte begivenheder, som f.eks. kraftig blæst, der medfører risiko for, at en mur vælter ud over en befærdet gade, eller risiko for kemikalieudslip fra en virksomhed eller for jordskred.

Politiet vil i den forbindelse kunne gribe ind over for potentielle ofre ved f.eks. kortvarigt at frihedsberøve en person for at bringe den pågældende ud af en faresituation. Politiet vil endvidere kunne foretage indgreb over for den eller de personer, der selv har sat et farligt begivenhedsforløb i værk.

Politiet vil endvidere i medfør af bestemmelsen kunne gribe ind over for farlige optøjer eller andre forbrydelser, for at bringe den eller de farlige handlinger til ophør eller for at forhindre, at igangværende uroligheder spredes eller kommer ud af kontrol.

Politiet vil også i medfør af bestemmelsen kunne gribe ind over for husspektakler, hvis der er konkret og nærliggende fare for enkeltpersoners sikkerhed.

Den foreslåede bestemmelse indeholder ikke – som retsplejelovens § 108 – udtrykket "fred". Begrebet er imidlertid dækket af udtrykkene orden og sikkerhed.

§ 5, stk. 2, angiver nogle af de indgreb, som politiet kan foretage for at afværge fare for forstyrrelse af orden eller sikkerhed. Bestemmelsens opregning af indgrebsmuligheder er ikke udtømmende. Der vil således – afhængig af den konkrete situation – kunne foretages andre indgreb end de nævnte, jf. også nedenfor under stk. 3 og 4.

Indgreb kan foretages med henblik på at "afværge fare". Indgreb forudsætter således, at der er konstateret en konkret og nærliggende fare for forstyrrelse af den offentlige orden eller fare for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed.

Hvorvidt der foreligger den til et indgreb fornødne fare, afhænger af en konkret vurdering af situationen.

Det er ikke en betingelse, at der er realiseret en krænkelse af den offentlige orden eller enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed, men der skal være en vis sandsynlighed for, at det vil ske. Et indgreb forudsætter ikke nødvendigvis viden om, hvorledes en krænkelse i detaljer vil udmønte sig, eller hvilke konkrete interesser der vil blive krænkede. Endvidere forudsætter en konkret og nærliggende fare ikke nødvendigvis, at faren i tidsmæssig sammenhæng er tæt på at blive realiseret. Det afgørende er sandsynligheden for,